

กระบวนการประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

หลักการและเหตุผล

ค้ำชูของชาติ ส่งผลกระทบความเดือดร้อน ความทุกข์ยากของประชาชน และศักยภาพการพัฒนาของประเทศในอนาคต จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง การแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงยังคงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งมีแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี ๒๕๖๐ ประกอบด้วย ๔ แผน คือ แผนปราบปรามยาเสพติด แผนป้องกันยาเสพติด แผนบำบัดรักษายาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ การดำเนินงานตามมาตรการต้องเป็นไปอย่างประสานสอดคล้องในทุกระดับ

ทั้งนี้ สำหรับจังหวัดนนทบุรี โดยผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ได้มอบนโยบายให้ ทุกภาคส่วนปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี โดยมีกรอบการพัฒนาตาม **นโยบายนนทบุรี ๔.๐** ประกอบด้วย **ด้านความสะอาด ด้านความสบาย และด้านความปลอดภัย** ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง ได้ดำเนินการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อให้ประชาชนความได้กินอิ่มนอนหลับ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดนนทบุรี ให้เป็นไปตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ

อำเภอบางบัวทอง จึงได้กำหนดแผน “กระบวนการประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้าน ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด” ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนพื้นที่อำเภอบางบัวทองอย่างยั่งยืน จึงได้พยายามผลักดันให้ครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็งได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันตามความเชื่อของทฤษฎีครอบครัวเชิงระบบ (Family system theory) และเชื่อว่าระบบครอบครัวนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ความอบอุ่นในครอบครัวให้มีความเข้มแข็งไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จึงมีมาตรการมุ่งสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่อำเภอบางบัวทองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดสร้างการรับรู้และดำเนินการให้มีความเชื่อมโยงด้านการป้องกัน ปราบปราม และการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด ยาเสพติด เพื่อคืนคนดีสู่สังคม

ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง ใช้กลไกตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง ซึ่งในห้วงเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง มีผลการดำเนินงาน โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหาร จับกุมคดียาเสพติด จำนวน ๒๗๘ คดี ผู้ต้องหา ๓๐๒ ราย ของกลางที่ยึดได้

จับกุมคดียาเสพติด จำนวน ๒๗๘ คดี ผู้ต้องหา ๓๐๒ ราย

- ยาบ้า รวม ๑,๐๑๒,๓๔๘ เม็ด
- ไอซ์ น้ำหนัก ๑๘๓ กรัม
- กัญชา น้ำหนัก ๓,๔๗๓ กรัม
- ใบกระท่อม ๖๗ กิโลกรัม
- อาวุธปืนผิดกฎหมายกว่า ๑๐ กระบอก

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง ได้ดำเนินการตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ในทั้งหมด ๗๓ หมู่บ้าน โดยดำเนินการ ๙ ขั้นตอน สร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่

- ขั้นตอนที่ ๑ สืบสภาพชุมชน
- ขั้นตอนที่ ๒ พบปะแกนนำ/ผู้นำธรรมชาติ
- ขั้นตอนที่ ๓ ประกาศวาระหมู่บ้าน/ชุมชน (เวทีประชาคมครั้งแรก)
- ขั้นตอนที่ ๔ รณรงค์ประชาสัมพันธ์
- ขั้นตอนที่ ๕ คัดแยกผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (เวทีประชาคมครั้งที่ ๒)
- ขั้นตอนที่ ๖ แนวทางการป้องกันยาเสพติด
- ขั้นตอนที่ ๗ การรับรองครัวเรือน (เวทีประชาชนครั้งที่ ๓)
- ขั้นตอนที่ ๘ ใช้มาตรการทางสังคม
- ขั้นตอนที่ ๙ รักษาสถานะชุมชนเข้มแข็ง

โดยให้ความสำคัญไปที่ด้านการบำบัดรักษาผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านกระบวนการค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง ซึ่งถือเป็นต้นแบบของค่ายมาตรฐานที่ใช้เป็นแบบอย่างให้แก่ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอื่นในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

**ศูนย์ขวัญแผ่นดินจังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง)
อำเภอดียวของจังหวัดนนทบุรีที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีมาตรฐาน)**

กระบวนการขั้นตอนและกิจกรรมของค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง ดังนี้

๑

กระบวนการค้นหาผู้เสพยาเพื่อเข้ารับการบำบัด

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง เน้นหลักการบูรณาการปฏิบัติในการร่วมกันค้นหาผู้เสพยาโดยประสานกำลังทั้งทหาร ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ โดยการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดและค้นหาผู้เสพยาจากข้อมูลการข่าวกล้องดำ (Black Box) ซึ่งได้รับข้อมูลจากประชาชนโดยตรง

๒

ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง(ค่ายหลักสูตรมาตรฐานของจังหวัดนนทบุรี)

๑. เรียกกลุ่มเป้าหมายเข้ารายงานตัว ตามที่ได้ทำบันทึกตกลงไว้กับ ศป.ปส.อ.บางบัวทอง

๒. กระบวนการคัดกรองผู้เสพยาเพื่อเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู

ตั้งด่านตำบล ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม ปปส.แจ้ง Re X-Rayจากหมู่บ้าน/ชุมชน
อส.หาข่าว ตรวจปัสสาวะในโรงงาน ตรวจปัสสาวะเกณฑ์ทหาร

จุดเด่น (ไม่ได้จับสด)
ผู้เข้ารับการอบรมสมัคร
ใจตามบันทึกข้อตกลงที่
ทำไว้กับอำเภอกรณีถูก
จับตรวจปัสสาวะ

๓. พิธีจุดเทียนแห่งปัญญา (ละทิ้งอดีต จุดประกาย สร้างความเชื่อมั่น)

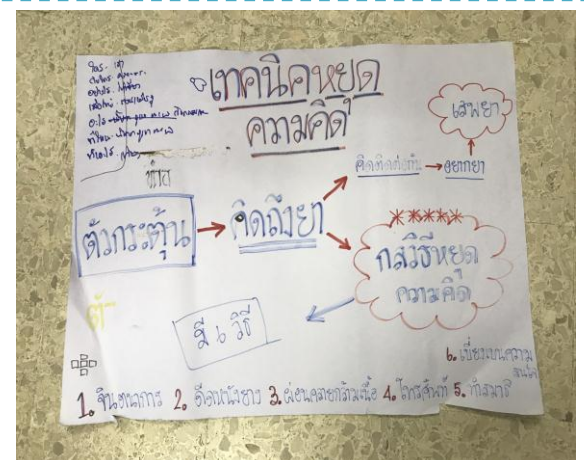
๔. พิธีเปิดโครงการค่ายศูนย์ขวัญ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน

๕. วิทยากรกระบวนการ

วิทยากรมากประสบการณ์ ๓๓ คน จากสาธารณสุขและโรงพยาบาลอำเภอไทรน้อยและอำเภอบางบัวทอง

อส.อ.บางบัวทอง ๑๒ คน และวิทยากรพิเศษจาก กอ.รมน.

๖. กิจกรรมผู้นำชุมชนพบชาวค่าย

๕

มอบหมาย ป.ตำบลและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ ตรวจสอบค่ายรายวัน

๗. กิจกรรมออกกำลังกาย เช้า - เย็น

อส.อ.บางบัวทอง ทำหน้าที่ครูฝึก เช้า-เย็น)

๘. กิจกรรมผู้บริหารให้ความรู้ชาวค่าย

นายอำเภอ ผกก. ผอ.รพ. วิทยากรพิเศษ ให้ความรู้ชาวค่ายภาคกลางคืน

๙. กิจกรรมฝึกอาชีพ

เน้นฝึกปฏิบัติจริงเพื่อเป็นอาชีพ และจัดหาที่ทำงานในพื้นที่ให้มีงานทำตามความสมัครใจ เช่น คลังเซเว่น โรงงาน สถานประกอบการ

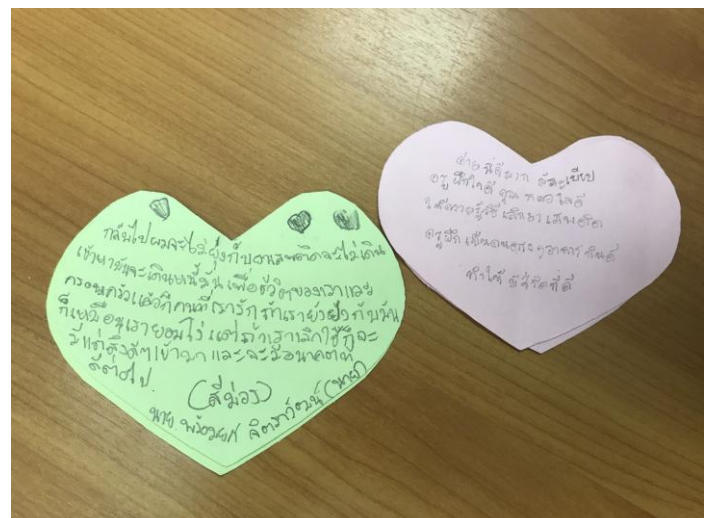

๑๐. กิจกรรม Walk Rally

ฝึกภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และความสามัคคี

๑๑. กิจกรรมสวดมนต์ก่อนนอน

๑๒. กิจกรรมนันทนาการชาวค่าย

มีกระบวนการสร้างกลุ่มสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม
จากวิทยากรมืออาชีพ

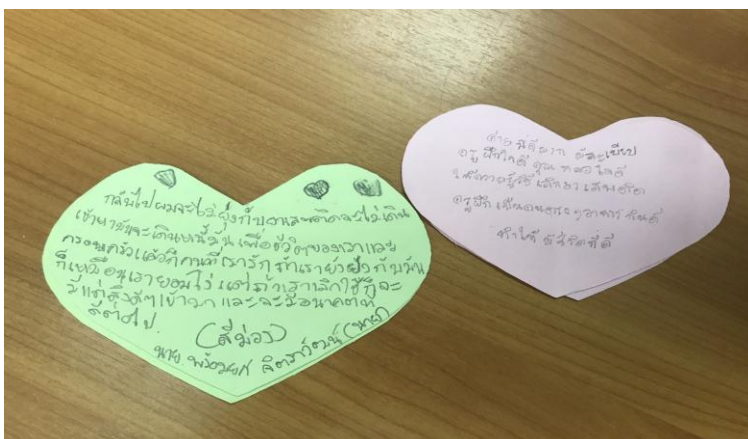
๑๓. กิจกรรม CHERRY NIGHT

สร้างความสุข ความบันเทิง การแสดงดนตรีของชาวค่าย ก่อนวันสุดท้ายของการเข้าค่าย

๑๔. กิจกรรมมอบสัญญาใจ

คำมั่นสัญญาของชาวค่าย “ออกจากค่ายแล้วจะทำอะไรที่เป็นความดี”

๑๕.กิจกรรมสาบานตน และพิธีตักน้ำสาบาน

วันสุดท้ายก่อนอำลาค่าย ณ วัดลำโพ วัดแห่งแรกที่มีอำเภอใช้เป็นค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในอดีต

๑๖.กิจกรรมอำลา

พิธีปิดค่าย และอำลาวิทยากร ผู้ปกครอง ญาติ ต้องเข้าร่วมพิธี และรับผู้เข้ารับการอบรมกลับภูมิลำเนา

๓

กระบวนการติดตามผู้ผ่านการบำบัด มีการสร้างเครือข่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร

และ ภาคประชาชน ในการร่วมติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอย่างทั่วถึง และให้ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูเข้ามารายงานตัว จำนวน ๒๖ ครั้ง/ปี ณ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง

สถิติ ในรอบ ๓ ปี ที่ผ่านมา
ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง
ได้ดำเนินการจัดอบรมผู้เสพยาเสพติด
ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔๔๘ คน
ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๔๒๓ คน
ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔๖๐ คน

๔

กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

๔.๑ การตั้งจุดตรวจจุดสกัด พนักงานกำลังฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ อปท. และอาสาสมัครตามจุดเสี่ยงต่างๆ

๔.๒ การออกตรวจตู้ขาวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ ตามนโยบายนนทบุรี ๔.๐

ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ได้กำหนดแนวทางพัฒนาจังหวัดนนทบุรีให้มี ความสะดวกสบาย สะอาด และปลอดภัย นโยบายที่สำคัญ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยและจัดระเบียบสังคม **โครงการตู้ขาว** ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะออกตรวจตราพื้นที่ แหล่งมั่วสุม และจุดเสี่ยง เก็บป้ายเถื่อน ในเวลากลางคืน เป็นประจำทุกวัน ทั้งนี้ นายอำเภอจะเป็นผู้ออกคำสั่งและคอยติดตามผลการดำเนินงานผ่าน LINE กลุ่ม และการประชุมประจำเดือน

๔.๓ การดำเนินการตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนร่วมใจ ปลอดภัย ยาเสพติดตามกระบวนการ ๙ ขั้นตอน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนนทบุรี ได้กำหนดสถานที่จัดค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน จังหวัดนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ขวัญแผ่นดินพัฒนาชีวิตใหม่ ศูนย์ขวัญแผ่นดินกรมพลาธิการทหารบก และศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง ซึ่งนับได้ว่าศูนย์ขวัญแผ่นดินอำเภอบางบัวทอง เป็น ๑ ใน ๓ แห่งของค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินจังหวัดนนทบุรี ที่ได้มาตรฐาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จในหลายๆ ด้าน ด้วยกัน ได้แก่

๑. วิทยากร กระบวนการบำบัดฟื้นฟู และกระบวนการฝึกอาชีพ ทีมวิทยากรจากสาธารณสุขอำเภอบางบัวทอง และสาธารณสุขอำเภอไทรน้อย จำนวนกว่า ๔๐ คน มีความพร้อม ความมุ่งมั่น ความรู้ความสามารถความเข้าใจในเป้าหมายที่ชัดเจน มีกระบวนการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันเนื่องมาจากรูปแบบวิธีคิดที่จะก่อให้เกิดมุมมองแปลกๆ ใหม่ๆ ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิมๆ สามารถที่จะแสวงหาโอกาส เพื่อนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรม รวมถึงวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีม ที่แทรกซึมเข้าไปเป็นวัฒนธรรมองค์กร และสามารถใช้ในการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการติดต่อสื่อสาร ใช้ในการฝึกอบรม ให้มีความมุ่งมั่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเข้าใจ ในทิศทาง กลยุทธ์ และ วัฏปฏิบัติ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างสอดคล้องกัน

๒. ครูฝึก การเข้าใจเข้าถึงผู้เข้ารับการอบรม สามารถใช้หลักจิตวิทยา ประสบการณ์ ในการสร้างความเป็นระเบียบ วินัย และความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้เข้ารับฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

๓. การมีส่วนร่วม นับเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จที่มีการบูรณาการร่วมกันเป็นอย่างดีจากกำนันผู้ใหญ่บ้านฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการสนับสนุนการดำเนินงาน การระดมความร่วมมือจากประชาชน ทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่เข้ามาส่วนร่วมจากภาคประชาชน เฝ้าระวังดูแลและรักษาพื้นที่ ทั้งอาสาพัฒนาประชาธิปไตย เครือข่ายการข่าวเฝ้าระวัง เป็นกลไกหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ และภาคส่วนอื่นๆ จนพัฒนาเป็นภาคประชาสังคมที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่อำเภอบางบัวทองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. กระบวนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ชุดปฏิบัติการในพื้นที่ค้นหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด โดยประสานกำลังระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งจุดตรวจจุดสกัดและการตรวจตราตรวจค้น จับกุม ตรวจปัสสาวะ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส รวมทั้งข่าวสารข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติด จากประชาชน ข้อมูลจากผู้เสพผู้ติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา ข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลจากแหล่งข่าวและชุดปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ

๕. ผู้ปกครอง มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการเสริมพลังความเข้มแข็งของครอบครัวให้เป็นเกราะป้องกัน ไม่ให้ผู้เข้ารับการบำบัดหวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีกด้วยความเชื่อและหวังว่าจะสามารถสร้างตัวอย่างความสำเร็จในการช่วยเหลือให้ผู้มีปัญหาเสพติดได้หันหน้ามาพูดคุยกัน ร่วมแก้ไขปัญหามาให้กำลังใจกันในครอบครัว ให้ความรักความอบอุ่นแก่กันเพื่อสามารถเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างยั่งยืนตลอดไป

๖.หลักสูตร เป็นหลักสูตรกระทรวงสาธารณสุข ที่เน้นในด้านของหลักวิชาการในการให้ความรู้เรื่องโรคสมองติดยา ทักษะกระตุ้นความคิด การควบคุมอารมณ์และจิตใจ การให้ความรักที่จะช่วยเหลือผู้อื่น การเข้าใจปัญหา ผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการปรับเปลี่ยนแนวคิด ทศนคติ ค่านิยมตลอดจนไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถ ลด ละ เลิกยาเสพติดและกลับมาเป็นขวัญของครอบครัว ชุมชน และเป็นกำลังใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

๗. กระบวนการติดตามผู้ผ่านการบำบัด สร้างเครือข่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร และภาคประชาชน ในการร่วมติดตาม ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอย่างทั่วถึง และสร้างระบบนัดหมายการตรวจติดตามที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูเข้ามารายงานตัว จำนวน ๒๖ ต่อ ปี ณ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางบัวทอง ทำให้ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดและสามารถเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างถาวร

ศป.ปส.อ.บางบัวทอง

